

Ansökan om projektmedel för utveckling av samverkan för att fler SFI-elever ska etablera sig på arbetsmarknaden

Förslag till beslut

Styrelsen beslutar att godkänna projektansökan för utveckling av samverkan för att fler SFI-elever ska etablera sig på arbetsmarknaden och avsätta 2 320 tkr för perioden mars 2024 till december 2026.

Uppdra åt förbundschefen att upprätta nödvändiga avtal.

Sammanfattning av ärendet

Botkyrka kommun har i samverkan med samordningsförbundets kansli under hösten 2023 genomfört ett förarbete för att ta fram förslag till ett pilotprojekt för att utveckla ett samordnat stöd för SFI-studerande som deltar i anpassad studieform och som behöver ett samordnat stöd för att öka sina möjligheter att efter slutförda studier etablera sig på arbetsmarknaden. Projektet förväntas på övergripande nivå bidra till att fler utrikes födda personer etablerar sig på arbetsmarknaden.

Pilotprojektets huvudfokus är att, med deltagaren i fokus, etablera ett gott samarbete mellan kommunala verksamheter, Arbetsförmedlingen, hälso- och sjukvården och andra relevanta aktörer. Ambitionen är att erbjuda både individuell samordning och bilda en struktur för samverkan kring målgruppen. Målet är att bidra till ett mer effektivt stöd parallellt med studierna, som innebär att individen får ta del av både arbetsinriktade, språkfrämjande och hälsoinriktade insatser.

Projektet pågår under perioden mars 2024 till december 2026 och den totala kostnaden för projektet uppgår till 2 320 tkr.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Under år 2023 har Vuxenutbildningen i Botkyrka bedrivit ett projekt med medel från Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM). Projektet har utarbetat en särskild studieform; "Anpassad sfi", för en målgrupp som behöver särskilt anpassad studieform för att slutföra sina sfi-studier. Det rör sig om ej läs- och skrivkunniga personer och som är i behov av särskilt stöd för att ta till sig undervisningen, majoriteten är kvinnor.

Projektet "Alternativ sfi" har på kort tid gett goda effekter på elevernas lärande. Under projektets gång har dock hinder för målgruppens möjligheter att få ett samordnat stöd mot arbete identifierats. Det är med denna utgångspunkt som denna projektidé utarbetats. Syftet är alltså att utveckla samordningen kring målgruppens etablering i arbetslivet.

Behovet av samverkan kring målgruppen

Arbetsförmedlingen har sedan år 2010 det övergripande ansvaret för den nyanländes etablering. Även andra aktörer har en aktiv roll. Kommunerna har t.ex. ansvar för nyanländas bosättning efter anvisning och språkutbildning svenska för invandrare (sfi), samhällsorientering och annan vuxenutbildning. En undersökning av de insatser man får ta del av inom etableringsprogrammet visar att många nyanlända framför allt deltar i insatser av förberedande karaktär och att en förhållandevis liten andel, särskilt bland kvinnorna, tar del av direkt arbetsmarknadsrelaterade insatser. Jämställdhetsmyndigheten har också påvisat att utrikes födda kvinnor har svårigheter att som grupp komma in på arbetsmarknaden och att kontakter med myndigheter alltför ofta av präglas av "tapp" och "glapp" som leder till att det tar längre tid att kunna få arbete.

Även länsstrategin för jämställdhetsintegrering¹, där Arbetsförmedlingen, Region Stockholm och Försäkringskassan ingår, lyfter fram behovet av riktade insatser till utrikesfödda kvinnor i syfte att nå de jämställdhetspolitiska målen för Stockholms län. För att underlätta utrikesfödda kvinnors inträde på arbetsmarknaden krävs förbättrad information, likvärdig tillgång till arbetspraktik och att organisationer arbetar för att förbättra sin service, sin handläggning och sitt bemötande.

I sammanhanget kan det vara av vikt att förtydliga att insatser som ingår i grundskolans elevhälsa i form av hälsoinsatser och socialt stöd inte är reglerad för vuxenutbildningen. En kartläggning genomförd av Skolverket visar dock på ett ökat antal elever i behov av stöd- och elevhälsoinsatser och att kommuner generellt har svårt att möta dessa behov, framför allt när det gäller behovet av specialpedagogiska och psykosociala insatser. Rapporten slår fast att stödbehoven hos elever på vuxenutbildningen har accelererat bland annat utifrån att fler elever har kort utbildningsbakgrund, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, psykisk ohälsa, läs- och skrivsvårigheter eller andra inlärningssvårigheter.²

Skolverket lyfter fram behovet av att utveckla socialt stöd särskilt riktat till sfi elever inom bland annat frågor kring ekonomi, boende, sjukdom eller myndighets- och vårdkontakter.

¹ Länsstyrelsen rapport 2023:25 <https://jamstalltstockholm.se/stockholms-lansstrategi/>

² Källa: Skolverket 2023; [Elevhälsa och stöd till elever inom komvux - Skolverket](#)

Den höga andelen studieavbrott inom sfi kan vara en indikation på att eleverna inom komvux saknar tillräckliga stöd- och elevhälsoinsatser för att fullfölja sina studier.

Under hösten 2023 har samordningsförbundet tillsammans med Botkyrka vuxenutbildning bjudit in beredningsgruppen och nyckelpersoner inom olika verksamheter till två workshop-tillfällen för att föra dialog om hur stödet kring SFI-studerande med samordningsbehov kan utvecklas. Deltagarna har bland annat kommit från Arbetsförmedlingen, vuxenutbildning, socialtjänst, arbetsmarknadsenhet, IPS-verksamhet samt civilsamhället. Även representanter från Försäkringskassan och hälso- och sjukvård har varit inbjudna till dessa tillfällen, men inte deltagit.

Förslag på utvecklad samverkan som framkommit under workshoptillfällena är bland annat att involvera civilsamhälle och föreningsliv, ökad kunskap om målgruppens behov och aktörernas befintliga insatser, att involvera målgruppen, utvecklad samverkan med arbetsgivare och samverkansträffar för medarbetare och chefer hos berörda aktörer. I dialog mellan samordningsförbundet, Vuxenutbildningen i Botkyrka som insatsägare och deltagarna vid workshop-tillfällena så har ett projektförslag tagits fram som bygger på samverkan inom och mellan framförallt arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och Arbetsförmedlingen. Andra aktörer som Regionen, Försäkringskassan och civilsamhället kan också vara aktuella som samverkansparter vid behov

Målgrupp

Målgruppen är personer i arbetsför ålder och som har en önskan om att arbeta eller studera. Utgångspunkten är att personen ska ha ett behov av samordnat stöd i sin arbetslivsinriktade rehabilitering.

Pilotprojektet riktar sig till utrikes födda som studerar eller har studerat på den anpassad sfi i Botkyrka kommuns vuxen-utbildning. Till största del innefattar det Botkyrkabor i åldern 16-66 år. Behovet av stöd innefattar både medicinsk-, social- och arbetslivsinriktad rehabilitering. Flera personer i målgruppen har psykisk och fysisk ohälsa och är i behov av hälsofrämjande insatser och insatser från hälso- och sjukvården samt ett stöd för att etablera sig på arbetsmarknaden.

Projektet beräknar kunna erbjuda stöd till ca 30 pågående deltagare. Stödet kan variera i längd. Uppskattningsvis kommer projektet kunna ta emot ca 60 personer under hela projektiden.

Projektets syfte och mål

Projektets övergripande mål är att bidra till att fler utrikesfödda personer slutför SFI och etablerar sig på arbetsmarknaden. Syftet är att komplettera den anpassade studieform som ger stöd till målgruppen att slutföra sina studier. Inom anpassad SFI ger kommunen stöd i att slutföra SFI-studier. Den samordning som sker inom ramen för detta projekt möjliggör att elever, bättre än tidigare, kan kombinera SFI-studier med hälsofrämjande och arbetslivsinriktade aktiviteter samt att övergången från SFI-studier till arbete eller högre studier underlättas.

Projektmål:

- Samtliga deltagare har en samordnad planering för vad som ska hända efter avslutad utbildning på Alternativ SFI.
- Vid projektets slut är målsättningen att en samverkansmodell med inblandade aktörer tagits fram och testats. Samverkansmodellen ska innefatta en samordning av stödinsatser och kartläggande aktiviteter och möjliggöra parallella samordnade insatser mot arbete och vidare studier för utrikes födda med samordningsbehov.

Projektet avser därutöver att följa upp:

- Andel elever som avslutar sfi kurs B och därmed ökat sina möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden.
- Deltagarnas sysselsättning efter avslutade studier inom Alternativ SFI (inklusive hur stor andel som arbetar eller studerar vidare).
- Hur många deltagare som kommit ut i arbete eller studier 12 månader efter avslutade studier inom Alternativ SFI.

Aktiviteter inom projektet

Projektet aktiviteter ligger inom medlemmarnas samlade ansvarsområde men där samordningen mellan insatser/verksamheter har en stor utvecklingspotential i att kunna erbjuda ett samordnat stöd mot arbete och studier. Detta är något som har framkommit både i våra genomförda lokala workshops och utifrån aktuella regeringsuppdrag och rapporter.

Kärnan i projektiden är samverkan utifrån en samordnande funktion som stöttar i att initiera och koordinera olika aktuella behov och insatser med målet arbetsmarknadsetablering likt den case managerfunktion som finns inom andra samordningsförbundsfinansierade insatser. En fungerande och bred samverkan mellan myndigheter, kommuner, regioner och andra samhällsaktörer är sannolikt extra viktigt för den här gruppen så att känslan av att bli bollad runt mellan olika aktörer utan att bli hjälpt, minskar.

Projektförslaget innebär att det vid Botkyrka vuxenutbildning kommer att finnas en samordnande funktion tillgänglig för eleverna som tillhör Alternativ SFI. Funktionen kommer att ge ett samordnande stöd i syfte att projektets deltagare ska etablera sig på arbetsmarknaden. Stödet blir extra viktigt i övergången från SFI till att etablera sig på arbetsmarknaden, men är också viktigt för att få till stånd en sammanhållen och gemensam plan för att möjliggöra att en person fullföljer sina SFI-studier.

Samordnaren och deltagaren jobbar tillsammans för att identifiera både behov och möjligheter. Genom att initiera och driva för en samordning av insatser och stöd tillsammans med exempelvis socialsekreterare, arbetsförmedlare, boendestödjare, tolk, kurator etc. kan vägar framåt hittas. I samordnarens uppdrag ingår det att samordna stödjande insatser under studietiden, men även vid övergång till vidare studier, aktiviteter eller arbete. Att uppmärksamma deltagarens inneboende resurser i denna process är väsentlig.

För att ytterligare stärka samverkan kring målgruppen kommer olika forum skapas som t ex tvärprofessionella nätverksmöten där även önskad kompetensutveckling kan erbjudas.

Samordnarens främsta arbetsuppgifter är:

- Rådgivning: ha en rådgivande funktion gentemot deltagaren och berörda verksamheter.

- Kartläggning: att tillsammans med deltagaren och berörda aktörer kartlägga stödbehov avseende såväl lärande som utveckling och samordning kring den arbetslivsinriktade rehabiliteringen.
- Samplanering: att ha förmåga att tillsammans med deltagaren och andra aktörer samplanera utifrån den enskilde deltagarens behov och förutsättningar. Här kan t.ex. ingå att delta i SIP-möten eller andra myndighetsgemensamma möten.
- Kompetenshöjande insatser: sprida kunskaper om målgruppen och stödja välfungerande arbetssätt hos de medverkande aktörerna.
- Samordnare/Projektledare: ansvarar för dokumentation och uppföljning av projektets mål, etcetera.

Organisation

Insatsägare är Botkyrka vuxenutbildning. För projektets individinriktade aktiviteter står den samordnande funktionen som också fungerar som projektledare och är föredragande för styrgruppen.

Styrgruppen består av operativa chefer eller andra nyckelpersoner från de medverkande aktörerna och föreslås bestå av:

Botkyrka vuxenutbildning (med rektor från Botkyrka Vux som ordförande), Arbetsmarknadsenheten, socialtjänsten, Arbetsförmedlingen, Primärvårdsrehab, deltagare (nuvarande eller tidigare elever), samordningsförbundet och Mångkulturellt centrum.

Till projektet kopplas också en referensgrupp bestående av medarbetare från Botkyrka vuxenutbildning, arbetsmarknadsenheten, socialtjänsten, Arbetsförmedlingen, primärvårdsrehab, Mångkulturellt centrum, Tumba bibliotek och samordningsförbundet.

Plan för implementering

Målsättningen är att skapa ett lärande under projekttiden så att samverkansstrukturen på sikt kan inarbetas i ordinarie arbetssätt hos aktörerna. Projektet förväntas bidra med ett lärande i ordinarie verksamhet. Projektet kommer att följas upp under projekttiden och en slutrapport kommer att tas fram efter att projektet avslutats.

Budget

Projektet pågår under perioden mars 2024 till december 2026 och den totala kostnaden för projektet uppgår till 2 320 tkr.

Finansiering av projektet avser främst lön till samordnare. Därtill kommer medel för kompetensutveckling, tillfälliga lokalhyror för nätverksträffar samt andra konferenser och möten. Botkyrka kommun och Botkyrka vuxenutbildning förväntas medfinansiera projektet med lokalkostnader, it, administration och eventuella resor.

Projektkostnader i ansökan

	år 2024	år 2025	år 2026	Totalt
Lön samordnare	600 tkr	800 tkr	800 tkr	2 200 tkr
Kompetensutvecklingsinsatser	30 tkr	20 tkr	20 tkr	70 tkr
Konferens/möten	20 tkr	10 tkr	20 tkr	50 tkr
SUMMA				2 320 tkr